

Declarația Timișoara 2024 – Convenția Grupurilor Civice

În multiple rânduri, oamenii au ieșit în stradă **încrezători în viitor**, pentru a susține reforma instituțiilor, a reacționa contra abuzurilor, a promova drepturile și a susține valorile democratice. Sperața lor a fost ca România să devină un stat modern, capabil să reacționeze la atacuri externe și care să se preocupe de bunăstarea cetățenilor săi. În ultimii ani însă, puterea politică s-a îndepărtat de la misiunea sa. În loc să considere fiecare individ ca prioritate și să militeze în interes public, cei aflați la putere au confiscat autoritățile și resursele, au devenit o clasă de privilegiați și au luat deciziile cele mai importante în spatele ușilor închise.

Este adevărat, ei au ajuns la putere prin votul nostru, dar au devenit o castă conducătoare formată din indivizi aflați mai presus de ceilalți și dincolo de lege. Au adus la Curtea Constituțională oameni de partid, au cumpărat presa cu bani publici, au populat administrația publică cu incompetenți, au îngenunchiat justiția. Încetul cu încetul, **au capturat statul**, au sufocat mediul de afaceri și au divizat societatea. România a fost transformată într-un tărâm al supraviețuirii, iar riscul ca alegerile din acest an să fie un exercițiu formal este unul enorm.

Suntem conștienți că România are nevoie de **reforme autentice și profunde**. Trebuie reconsiderat rolul statului în societate pentru a se oferi mai multă libertate individuală, mai mult respect pentru proprietatea privată, mai multă egalitate de șanse înțeleasă corect. Este nevoie de mai mult stat de drept, de mai puțină politicizare și de mai multă profesionalizare a instituțiilor publice. Trebuie făcut mai mult efort pentru acțiuni care modernizează țara, precum reforma administrativ-teritorială, reforma sistemului public de pensii, a educației, a sănătății, a justiției sociale.

În anul 2024 vrem ca prin vot democratic să ne alegem singuri destinul și să oprim această acaparare continuă a puterii, fără alternanță la guvernare, după modelul regimurilor nedemocratice din țările subdezvoltate. Nu mai putem rămâne pentru încă un ciclu politic sub guvernarea celor indiferenți la binele public și incapabili să reprezinte cauza României în forurile internaționale.

Politicienii care își vor asuma candidaturile în anul 2024 trebuie să cunoască și să își asume așteptările societății civile. În acest context, o parte importantă a societății civile, regrupată în **Convenția Grupurilor Civice**, în urma dezbaterilor ce au avut loc la Timișoara în perioada 26-28 ianuarie 2024, propune și susține un set de obiective care să fie urmate de cei care vor candida și vor câștiga alegerile.

Alegerile din 2024 trebuie să ducă la realizarea următoarelor obiective vitale:

1. **DEMOCRAȚIA.** O reformă a sistemului electoral este stringentă pentru a asigura o democrație adevărată și sănătatea mediului politic. Nu se poate spune că respectăm dreptul la vot al fiecărui român, din țară sau diaspora, atâta vreme cât românii care trăiesc în afara granițelor sunt subreprezențați în parlament și nu le este facilitat accesul la exprimarea votului, atâta vreme cât codul electoral nu ține cont de realitatea migrației interne și externe a populației. În absența revenirii urgente la alegerea primarilor cu două tururi de scrutin nu există reprezentativitate reală a celor care conduc administrațiile locale. Semnalăm de mulți ani că mediul politic nu are competiție reală și considerăm imperative eliminarea pragului electoral la alegerile europarlamentare și locale, precum și reducerea numărului de semnături necesare înscrierii candidaților în alegeri sub 1% din numărul de alegători din circumscripție. Programele de tineret trebuie susținute, iar tinerii trebuie încurajați să participe la activitățile electorale. Trebuie combătut în mod ferm extremismul și respinsă crima ca armă politică și războiul ca instrument de stat. Respingem orice chemare către dictatură și susținem primatul legii ca realitate permanentă.

➤ *Vrem democrație autentică și reforma sistemului electoral!*

2. **SERVICIILE DE INFORMAȚII.** Puterea politică trebuie exercitată de aleșii națiunii în limite constituționale, nu de către serviciile de informații. Acestea trebuie să se preocupe de siguranța națională, domeniu care să includă și corupția la nivel înalt. Activitatea lor trebuie în mod real controlată de legislativ. Ele trebuie să aibă o finanțare controlată de statul român, fără surse provenite din finanțări obscure obținute din activități sub acoperire pe teritoriul românesc, care încalcă regulile economice și generează vulnerabilități la securitatea națională.

➤ *Nu vrem epoleți în funcții politice!*

3. **DREPTURILE OMULUI.** Dacă drepturile sunt doar afirmate la nivel teoretic și cetățeanului îi este frică de autorități, atunci societatea este controlată în mod absolut și libertatea lipsește. În România trebuie întărit sistemul drepturilor omului. Respectarea drepturilor și libertăților fundamentale pentru toți cetățenii, fără discriminare, este o obligație deseori neonorată de către România, deși este membră în Consiliul Europei și Uniunea Europeană. Cerem punerea în aplicare fără întârziere a hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Uniunii Europene cu modificarea aferentă a legislației naționale. Solicităm implementarea Principiilor de la Paris pentru reformarea instituțiilor menite să protejeze drepturile omului: Avocatul Poporului, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării și Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse dintre Femei și Bărbați.

➤ *Vrem respectarea drepturilor omului!*

4. **LEGISLAȚIE.** În prezent sunt în vigoare 12.000 de legi, ordonanțe și ordonanțe de urgență. Toate sunt redactate într-un limbaj greoi și tehnic. Modificările au loc extrem de rapid – de exemplu, doar în cursul anului precedent Codul fiscal a fost modificat de 11 ori, iar Codul penal de 12 ori. Deseori, inițiativa de a promova noi legi nu provine de la parlamentari, ci de la Executiv. Majoritatea politicilor publice transformate în legi nu au la bază studii de impact și nu au indicată sursa de finanțare. Este nevoie de o raționalizare a legilor, iar promovarea unei legi esențiale să aibă la bază dezbateri cu specialiștii. Guvernul trebuie să legifereze numai în situații cu totul excepționale
- *Vrem o legislație coerentă, accesibilă și previzibilă!*
5. **POLITICA EXTERNĂ.** Uniunea Europeană și NATO sunt surse fundamentale de prosperitate și securitate pentru cetățenii români, iar România trebuie să își asume în mod ferm un rol activ în cadrul celor două organizații. Cetățenii români nu mai doresc controale la frontierele interne atunci când călătoresc în spațiul Schengen, iar la atitudinea neprincipială și neprietenească a statelor care se opun trebuie reacționat ferm și imediat, prin folosirea instrumentelor concrete la nivel politic, economic și diplomatic. Războiul din Ucraina este un punct de inflexiune care deja schimbă profund geopolitica lumii. Statul român trebuie să reacționeze în situațiile de conflict care pot periclita România, iar amenințările Rusiei, inclusiv cele hibride, trebuie combătute ferm.
- *Vrem ca românii să fie în siguranță în UE și în cadrul NATO!*
6. **BISERICA.** Potrivit tradițiilor noastre laice și religioase, biserica este un spațiu sacru, un loc al iubirii de oameni în care nu trebuie să nu se găsească ura sau vrajba, des întâlnite în arena politică. Unii confundă cele două spații, din naivitate sau din interes politic. Ne pronunțăm ferm pentru apărarea spațiului sacru în fața imixtiunilor politice. Biserica trebuie să rămână în afara structurilor statele. Trebuie regândită forma de finanțare a cultelor religioase.
- *Nu vrem politică în biserică!*
7. **SISTEMUL JUDICIAR.** Justiția este un serviciu public, iar sistemul care o înfăptuiește – din care fac parte lucrătorii de poliție judiciară și magistrații – trebuie să devină credibile. Timpul de instrumentare a dosarelor judiciare trebuie scurtat. Dosarele istorice și cu mare impact social – „Revoluția”, „Mineriadele”, „10 august” – trebuie considerate prioritate absolută. Este necesar ca victimele să fie protejate, pedepsele pentru infractori să fie ferme, hotărârile judecătorești să fie motivate sintetic și inteligibil. Magistrații corupți trebuie rapid îndepărtați. Parchetele trebuie să dispună de mijloace pentru a identifica autorii necunoscuți în cauzele de omor, pentru a combate corupția și abuzurile sexuale. Magistrații și polițiștii trebuie specializați pentru combaterea infracțiunilor de spălare de bani, trafic de persoane

și de droguri și a celor comise în mediul digital. Sistemul de recuperare a prejudiciilor cauzate prin infracțiuni trebuie eficientizat.

➤ *Vrem o Justiție rapidă, competentă și egală pentru toți!*

8. TRECUTUL COMUNIST. Comunismul a distrus țara și a furat libertatea indivizilor. Răul produs de comunism este comparabil cu cel produs de nazism, fascism sau legionarism. Cu privire la acestea din urmă, există legi, care însă nu sunt aplicate de către organele judiciare. Cu privire la comunism nu există reglementări similare. Oameni care se aflau în funcții cheie în vechiul regim se regăsesc încă în viața politică activă. Considerăm necesară interzicerea și incriminarea organizațiilor și simbolurilor comuniste, precum și a promovării cultului unor persoane care au avut funcții cheie în sistemul politic dictatorial și criminal comunist. În același timp, trebuie să se pună la dispoziția publicului toate dosarele Securității, din perioada legionară și comunistă, toate dosarele Partidului Comunist Român și ale membrilor săi, indiferent de calitatea persoanelor vizate.

➤ *Vrem deconspirarea completă a trecutului dictatorial al României!*

9. PRESA. Scopul presei este informarea corectă a cetățenilor. Finanțarea de către partide a mass-mediei este un atentat la dreptul de liberă informare. Acum, cetățeanul suportă costul dezinformării lui în interesul menținerii la putere a partidului-stat. De aceea, subvențiile de la bugetul de stat pentru partide trebuie eliminate, iar modul de cheltuire a banului public trebuie atent reglementat. Presa trebuie să își recâștige independența.

➤ *Vrem o presă liberă și responsabilă!*

10. SĂNĂTATEA. Bunăstarea cetățenilor trebuie să fie un obiectiv primordial al oricărei guvernări, iar sănătatea este o investiție în calitatea vieții lor. Este nevoie de strategii clare de organizare a sistemului de sănătate care să țină cont de necesitatea de a se investi în prevenție, în promovarea unui mod de viață sănătos, în educația pentru sănătate și, mai ales, în accesul echitabil la servicii de sănătate. Trebuie redusă disparitatea dintre mediul urban și cel rural. Rolul Casei de Asigurări de Sănătate trebuie regândit. Trebuie respectate întocmai legile care reglementează sistemul sanitar și să fie transpuse în legislația națională directivele europene, atât în folosul populației, cât și al personalului sanitar.

➤ *Vrem un sistem de sănătate european!*

11. ECONOMIA. România are probleme cu modelul său de dezvoltare din moment ce nu produce un echilibru macroeconomic, o stabilitate pe termen lung, o reziliență mai bună în fața crizelor și, mai ales, o prosperitate reală măsurată nu doar prin PIB pe cap de locuitor, ci și prin alți indicatori legați de calitatea vieții. Viziunea politică economică trebuie să urmărească interesele strategice ale României și ale Republicii Moldova. Marii datornici nu mai trebuie amnistiați fiscal. Mediul de afaceri trebuie încurajat și sistemul de taxe revizuit. Legislația în domeniu trebuie să fie

stabilă. Societatea civilă și controlul de către aceasta a modului de alocare a resurselor în societate trebuie rapid reconsiderate și re poziționate.

➤ *Vrem un nou model de dezvoltare economică a țării!*

12.REFORMA ADMINISTRATIV-TERITORIALĂ. Modernizarea țării și participarea cetățenilor la viața comunitară sunt în prezent frânate de inexistența unei reale reforme administrativ-teritoriale. Centralismul politico-economic împiedică dezvoltarea echitabilă a regiunilor României. Fără legi prin care să se modifice configurația administrativ-teritorială moștenită din comunism, fără regionalizare, țara noastră este condamnată să dețină topul clasamentelor la depopularea prin migrație. Pentru a opri depopularea și vulnerabilitatea zonelor sale mai sărace, România trebuie să funcționeze pe modelul țărilor occidentale, în care, pe principiul subsidiarității, regiunile, județele și orașele metropolitane ale României să-și poată mări capacitatea de autoguvernare, de gestionare a resurselor și de atragere a investițiilor naționale și europene.

➤ *Vrem comunități autonome și puternice!*

13.TRANSPORTUL. Susținem procesul de unificare și dezvoltare națională prin construcția de autostrăzi și căi ferate. Dezvoltarea economică, turismul și comerțul sunt strâns legate de condițiile și viteza de circulație pe drumurile țării. Autostrăzile trebuie construite în toată țara, iar căile ferate trebuie rapid modernizate. Două obiective trebuie urmărite în această privință: unul este conectarea regiunilor țării între ele, de la Sud la Nord și de la Est la Vest; celălalt este interconectarea României cu Europa, dar și apropierea Republicii Moldova de România.

➤ *Vrem o Românie unită economic și interconectată!*

14.ÎNVĂȚĂMÂNTUL. Oamenii educați alcătuiesc o societate informată, puternică și prosperă. Un rol esențial îl are un sistem de învățământ bine finanțat, care să asigure școli sigure, săli de clase și laboratoare dotate corespunzător, un corp profesoral temenic pregătit, o reducere semnificativă a abandonului școlar și a analfabetismului funcțional. Cadrele didactice trebuie respectate, dar și motivate. Managementul unităților de învățământ trebuie să devină performant prin oameni profesioniști și fără conexiuni politice. Aceste condiții vor facilita formarea unor generații competente, având la bază o gândire logică și critică.

➤ *Vrem un sistem de învățământ finanțat corespunzător și depolitizat!*

15.ADMINISTRAȚIA. Funcționarii publici competenți sunt esențiali în toate structurile administrative. Ei trebuie să deservească cetățeanul, rezolvând rapid și în mod legal solicitările acestuia. Funcțiile din instituțiile publice trebuie obținute meritocratic, nu politic, iar ocuparea lor să se facă prin concursuri reale, nu simulate. Trebuie digitalizate serviciile publice și redus aparatul administrativ local, în paralel cu o creștere a performanței personalului după criterii măsurabile. Administrația publică trebuie să fie caracterizată de transparență și să permită

controlul public asupra calității serviciilor prestate. Trebuie desființate acele agenții și institute create pentru a adăposti sinecuri politice și care folosesc imoral și impudic banul public pentru recompensarea prietenilor și cumetriilor politice.

➤ ***Vrem o administrație publică responsabilă!***

16. MEDIUL ÎNCONJURĂTOR. Mediul este o problemă complexă care afectează iremediabil patrimoniul natural și biodiversitatea care îl însoțește, cu consecințe grave asupra sănătății populației. Degradarea lui este cauzată de defrișările masive, poluarea industrială, gestionarea inefficientă a deșeurilor, exploatarea fără discernământ a resurselor naturale, agresiunile asupra ariilor protejate, lipsa unor infrastructuri de transport prietenoase cu mediul. Este imperativ ca autoritățile să implementeze politici sustenabile de protecție a mediului, să se promoveze practici agricole și industriale ecologice, să se investească în educație și conștientizare pentru a schimba mentalitatea și comportamentul populației în privința conservării resurselor naturale. Considerăm crucială inițierea unei colaborări între guvern, sectorul privat și societatea civilă pentru a asigura o abordare integrată și eficientă a problemelor legate de mediu, de stopare a proiectelor de lege care pun în mare pericol patrimoniul natural, biodiversitatea, spațiile verzi, urbanizarea agresivă și excesivă.

➤ ***Vrem acțiuni concrete pentru protejarea mediului!***

17. PATRIMONIUL CONSTRUIT. Este imperativă protejarea patrimoniului construit împotriva degradării intenționate, presiunii imobiliare și lipsei de reacție a autorităților. Solicităm emiterea de acte normative care să garanteze o protecție reală a patrimoniului istoric și simplificarea procedurii de expropriere a imobilelor istorice lăsate să se degradeze. Trebuie promovată conservarea clădirilor și monumentelor cu valoare cultural-istorică.

➤ ***Vrem protejarea patrimoniului construit!***

*Acest an, în care cetățenii vor fi chemați la vot, trebuie să aparțină celor onești. România așteaptă de mulți ani schimbarea politică, progresul economic și responsabilitatea publică. De aceea, îndemnăm partidele, organizațiile civice, personalitățile publice și cetățenii interesați de viitorul nostru comun **să semneze prezenta declarație**, să o promoveze și să se angajeze pentru a o transpune în practică la toate tipurile de alegeri ce se vor desfășura în acest an.*

SEMNATARI:

Federația Inițiativa Timișoara

Oradea Civica

Inițiativa România

Corupția Ucide

#activAG Pitești

Împreună pentru A8

Vedem Just

Va Vedem

EcoCivica

Umbrela Anticorupție

Accept

Institutul ACUM

Diaspora360

Civica Frankonia

Inițiativa pentru Cultură Democratică Europeană (ICDE)

Agent Green

Grupul de Mediu

Evoluție în Instituție

Români în Nurnberg

Acord Diaspora

SPICC

Diaspora Milano

Canal Media

OPs Opinie Personală

Mișcarea pentru Dezvoltarea Moldovei

Reset Iași

Corina Haita-Falah, PhD (economist, Germania)

Doru Oprea

Călin Morar

Gabriel Păun

Raluca Ilinca

Cristian Păun

Natalie Ester

Bogdan Țucmeanu

Dorin Cristian Coita

Laura Ghibu

Daniel Chirițoiu

Daniel Sandu

Theodor Baconschi

Neculai Constantin Munteanu

Emilia Șercan